

Exarchum, vexationes graves tum publicas, tum privatas concitavit calamitates, donec postremo Sancti Gregorii & Sergii Pontificum monitis & prudentia istud extinctum est incendium, sedatæque perturbationes Ecclesiarum, Synodum quintam tandem complectentur, qui fuerant eidem infensiores.

16. Cassiodorum hanc Synodum non approbasse, inde colligit Baronius ad ann. Christi 556. num. 2. quod cum ceteras recenseret œcumenicas, nullam hujus habeat mentionem: sicut & ipse S. Gregorius Papa fecisse aliquando visus est, dicendo se quatuor universalibus Conciliis participasse, ut ipse alibi scribit. In quinto namque Concilio, ut ipse alibi scribit, non de fide, sed de personis tractatum fuit. Idemque de Felice trium Capitulorum defensore ita scribit lib. 3. epist. 14. *Felix presentium lator, cum nullatenus in hereticorum dogma lapsus sit, nec a Catholica fide discesserit, &c.* idemque lib. 3. epist. 37. ad Constantium Episcopum Mediolanensem: *Quod autem scripsistis, quod epistolam meam regine Longobardorum Theodelinde transmitti minime voluistis, pro eo quod quinta Synodus in ea nominabatur: si eam exinde scandalizari posse credidistis, recte factum est, ut minime transmitteretis. Unde nunc istam facimus ut vobis placuit, ut quatuor Synodos solummodo laudaremus. De illa autem Synodo, que postmodum Constantinopoli facta est, que a multis quinta nominatur: scire vos volo, quia nihil contra sanctissimas Synodos constituerit, vel senserit: quippe quia in ea de personis tantummodo, non autem de fide aliquid gestum est.* Hac Gregorius. Toletanum etiam Concilium decimum-quartum anni Domini 984. post recepta a suprema Sede sextæ Synodi acta sub Constantino Pogonato habitæ, observantiam profertur quatuor primarum a Nicæna Synodorum, & post Chalcedonensem a cunctis admitti jubet sacrosanciam Synodum, que duas definit distinctas & inconfulas in Christo voluntates.

17. Hac in Synodo neque Papa, neque ullus ejus Legatus interfuit: præfedit vero, eamque subscriptione firmavit primus Eutychnus Constantinopolitanus, deinde Apollinarius Alexandrinus Episcopus. Acta Synodi Latine tantummodo supersunt, exceptis quibusdam Græcis epistolis & fragmentis: atque in eisdem etiam haud pauca suppositicia Baronius aliique viri eruditi agnoscunt. Illa sane Theodoriti ad Joannem Antiochenum epistola his inserta, de Cyrilli Alexandrini obitu, cujus memoriam probris & dicituris profecit, mera impostura est: cum Cyrillus ipse litteras scripserit ad Dominum Antiochenum Episcopum Joannis illius successorem, quæ inter Cyrilli opera extant. Nicephorus etiam in Chronico prodit, Cyrillum Joanni supervivisse. Quinimo in sexta Synodo actione 3. evidenter demonstratum fuit, insertos fraudulenter in actis quintæ Synodi duos Vigilii Papæ ad Justinianum libros, & præterea Mennæ confictum scripturam ad Vigilium. Ex his arguitur Græcorum profusa ad contendas imposturas licentia.

CONCILIIUM PARIENSE III.

Anno Chr. 557.

1. Concilium istud celebratum Lutetiæ Parisiorum fuit circa Christi annum 557. Pelagio Papa primo Pontifice, regnante Childeberto. Primus ei subscripsit Probanus Bituricensis Episcopus, quem sequitur Prætextatus Rotomagensis.

Can. I. *Itaque placuit, ac nobis omnibus conveni obsequere, ut quia nonnulli memores sui per quaslibet scripturas, pro captu animi, de facultatibus suis Ecclesiis aliquid contulisse probantur; quod a diversis DEUM minus timentibus eatenus mortifera caliditate tenetur, ut aliorum oblatio illis pertinet ad ruinam, nec intruere possint corde diem iudicii, dum nimie cupiditatis delectantur ardore. Quicumque ergo immemor interitus sui, res Ecclesiæ, ut supra diximus, delegatas injuste possidens presumpserit retinere; & veritate comperita res Dei servis ejus distulaverit reformare, ab omnibus Ecclesiis segregatus a sancta Communione habeatur extraneus: nec aliud mereatur habere remedium, nisi culpam propriam reverentem emendatione purgaverit.*

Vide superius Vasonensis Concilii primi can. 4. & Aurelianensis V. can. 13.

Can. II. *Et quia Episcoporum res propria Ecclesiarum res esse noscuntur, si in eorum facultatibus simili fuerit crudelitate grassatum, perversiores rerum memoratarum Canonum districtione feriet vindicta, dum corrigit; ut qui non moribus propriis ac nulla conscientia castigatione cor-*

ripitur, saltem regule obtundatur aculeis: perpetuo enim anathemate feriatur, qui res Ecclesiæ confiscare, aut competere, aut pervadere periculosa infestatione presumpserit.

CONCILIIUM BRACARENSE II.

Anno Christi 563.

1. Bracara in Hispania Metropolis est Gallicæ Provinciae. Huc convenere anno Domini 563. diversi Episcopi sub Bracarenfi Metropolitano Lucretio, communique sollicitudine primo circa res fidei, adversus invalescentem in illis partibus Priscilliani sectam, septemdecim Canones ediderunt. Exinde providentes Ecclesiæ Catholice disciplinae alios seorsim Canones procederunt duos & viginti.

Can. III. *Item placuit, ut non aliter Episcopi, & non aliter Presbyteri populum, sed uno modo salvent, dicentes: Dominus sit vobiscum, sicut in libro Ruth legitur; & respondeatur a populo: & cum Spiritu tuo; sicut ab Apostolis traditum omnis retinet Oriens, & non sicut Priscillianiana pravitas permittit.*

Can. VI. *Item placuit, ut conservato Metropolitanæ Episcopi primatu, ceteri Episcoporum secundum sua ordinationis tempus alius alii sedendi deserat locum.*

Can. XVI. *Item placuit, ut hi, qui sibi ipsi aut per ferrum, aut per venenum, aut per precipitium, aut suspendium, vel quolibet morbo violentam inferunt mortem, nulla pro illis in oblatione commemoratio fiat; neque cum Psalmis ad sepulchrum eorum cadavera deducantur; multi enim sibi hoc per ignorantiam usurpaverunt.*

Can. XVII. *Item placuit, ut Catechumenis sine redemptione baptismi defunctis, simili modo neque oblationis commemoratio, neque psallendi impendantur officium: nam & hoc per ignorantiam usurpatum est.*

Sanctus tamen Ambrosius aliud judicavit in persona junioris Valentianus, qui Catechumenus ab Argobasto, quem exautoraverat, Viennæ in Gallia strangulatus est, sed nihil dubitavit Ambrosius juvenem Principem, cujus respectam habebat eximiam pietatem, quique paucis ante mortem diebus baptismum a se absente flagitaverat, recepisse per Spiritum sanctum gratiam concupiti baptismi. At vero Bracarenfis canon iste illos juste perstringit Catechumenos, qui per foecundiam cum Baptismo postulare neglexissent, morte preventi fuerant.

3. Can. XVIII. *Item placuit, ut corpora defunctorum nullo modo in Basilica Sanctorum sepeliuntur: sed si necesse est deforis circa murum Basilicæ, usque adeo non abhorret. Nam si firmissimum hoc privilegium usque nunc retinent Civitates: ut nullo modo intra ambitum murorum cujuslibet defuncti corpus humetur, quanto magis hoc venerabilium Martyrum debet reverentia obtinere.*

Huic plane consonat Concilium Varense citatum, c. præcipiendum, 13. q. 2. vetans intra Ecclesiæ sepultura mandari fidelium cadavera: sed vel in porticu, vel in atrio, vel in exedris, qua voce intelliguntur Ecclesiarum contigua loca, que Clausura vulgo appellantur. Idem statuit Concilii Triburienfis can. 3. citatus in Decreto, c. nullus laicus, de consecr. dist. 2. quod idem educitur, l. 2. Cod. de sacros. Eccl. Serius in Ecclesiarum usum receptum est, ut fidelium corpora intra Templorum ambitum sepelirentur, præterquam illorum, quos Ecclesiæ cultu publico veneratur, reliquorum enim fidelium corpora in publicis Cæmeteriis, aut in Templorum atriiis condebantur, aut in sacris vestibulis. Episcopus tamen, si Sozomeno fidem habemus lib. 2. c. ultim. in ipsis Ecclesiis tumulari mos fuit. Idem scribit, Magnum quoque Constantinum fuisse in Basilica sepulcro conditum, quem ipse in cultum ac memoriam Sanctorum Apostolorum Constantinopoli extruxerat. Verum non alia in parte templi sepultus est Constantinus, quam in ipso vestibulo, quod idem pariter censendum de Episcoporum sepulchris. Liqueo vero ex Chryostomo hom. 26. in 2. Cor. sic loquente: *Constantinus Augustus Constantinum Magnum ingenti honore se affecturum existimavit, si in vestibulis collocaret Pisciatoris; quod enim in Regis janitores sunt Regibus, id in sepulchro Reges sunt Pisciatoribus; & præclare secum agi putant, si janua ipsis assignetur vestibularis.* Scripsit tamen ad Paulinum Nolanum Episcopum Augustinus Libellum de cura pro mortuis gerenda, ab ipso Paulino interpellatus, a quo petierat pia quadam matrona, ut permitteret defuncti filii corpus in Sancti Felicis Confessoris

Concilium Turonicum, ann. 570.

Confessoris Basilica deponi; sic autem respondet Augustinus: *Quod vero quisque apud memoriam Martyrum sepelitur, hoc tantum mihi prodesse videtur defuncto, ut commendans eum etiam Martyrum patrocinio, affectus pro illo supplicationis augetur. Nullum tamen Paulino ea de re consilium suggerit Augustinus. A Gregorii Magni Pontificis sæculo jam invaluerat consuetudo intra Ecclesiæ sepeliendi, ut liquido constat ex lib. 2. Dial. c. 231 & lib. 4. c. 51. 52. 53. 54. perhibet Gregorius Turonensis, Clodovæum primum Christianum Francorum Regem (qui anno Christi 511. obiit) sepultum fuisse in Sanctorum Apostolorum a se fundata Basilica.*

4. Can. XIX. *Item placuit, ut si quid ex collatione fidelium, aut per commemorationem defunctorum offerretur, apud unum Clericorum fideliter colligatur, & constituto tempore aut semel, aut bis in anno inter omnes Clericos dividatur. Nam non modica ex ipsa inaequalitate discordia generatur, si unusquisque in sua septimana, quod oblatum fuerit, sibi defendat.*

Tempore Cypriani oblationum distributiones, saltem in Ecclesiæ Carthaginensi, fieri inter Clericos per sportulas singulis mensibus consueverat fuisse, idem docet Cyprianus epist. 34.

CONCILIIUM TURONICUM

Ann. Chr. 570.

1. Regnantibus in Gallia Clotarii Libetis, atque ex his Chariberto Lutetia Parisiorum fixam sedem sortito, convenit in Turonibus secunda Synodus. Hujus Patres auspiciati sunt initium hæc sententia notata digna: *Ecclesiastica disciplina debet esse suffragium Congregatio Sacerdotum.*

2. Can. 1. Convocari jubet a Metropolitanæ Provinciales ad Synodum Episcopos bis singulis annis; aut si necessitas quepiam non id permittat, saltem semel in anno: mandatque Episcopos Synodum adire sub interminatione excommunicationis, a qua sola dispenset certissima corporis infirmitas; nullatenus vero Regis jussu, vel obsequium: *Non enim (ait) spirituali operi præferri debet Regis præceptio.* Diversum est plane iudicium canonis hujus excommunicationem decernentis adversus Episcopum, qui ad Concilium accessus non accedit: quam incurri poenam decernit, quantumvis contraria Regis jussu intercesserit: cum tamen Concilium Agathense can. 35. excusari ab hac convocatione declarat Episcopos, quos jussu Regis accedere prohibuit. Causa forte discriminis est, quia Rex Alaricus, cuius permisso habebatur Agathense Concilium, erat Arianus, cujus gratia erod studiose fovenda, ne Ariano-rum fufatione non modo Catholicorum Episcoporum conventus non permitteret, sed etiam Fidei persecutor evaderet.

Can. IV. *Ut laici secus altare, quo sancta Myfteria celebrantur, inter Clericos tam ad Vigiliis, quam ad Missis stare penitus non presumant. Sed pars illa, qua a cancellis versus altare dividitur, Choris tantum solentium pateat Clericorum; ad orandum vero & communicandum laicis, & feminis, sicut mos est, pateat Sancta Sanctorum.* Require superius Laodiceos can. 15. & 21.

Can. V. *Ut qualibet Civitas pauperes suos incolas pascat, ne aliis locis divergentur.*

3. Can. 10. Statuit, ut Clerici victum sibi & vestitum artificiosè comparant, ut iidem sibi propriis manibus refectionem præparent; atque ita prætextu careant intra suas aedes feminas introducendi. De artificio ad comparandum Clericis victum, diffusus egi ad Carthaginensis Concilii quarti can. 51. & 52.

4. Can. XVII. *Ordinet Monachorum jejunia. Quia vero juniorum dies minime prædebetur, sed tantum cœnabatur, idcirco ita decernit: De jejuniis antiqua a Monachis instituta conserventur, ut de Pascha usque ad Quinquagesimam, exceptis Rogationibus, omni die fratribus prandium præparetur; post Quinquagesimam tota hebdomada ex asse jejument. Postea usque ad Calendas Augusti ter in septimana jejument, secunda, quarta, & sexta die, exceptis his, qui aliqua infirmitate constricti sunt. In Augusto quia quotidie Missæ Sanctorum sunt, prandium habeant. In Septembri toto, & Octobri & Novembri sicut distum est, ter in septimana; de Decembri, usque ad Natalem Domini omni die jejument. Et quia inter Natalem Domini & Epiphaniam omni die Festivitates sunt, itemque prædebeant. Excipiuntur triduum, quod*

ad calcandam gentiliū consuetudinē, Patres nostri statuerunt, privatas in Calendis Januarii fieri Litaniis: ut in Ecclesiis psallatur, & hora octava in Calendis ipsius Circumcisionis Missa Deo propitio celebretur. Post Epiphaniam vero usque ad Quadragesimam ter in septimana jejument.

In isto canone primum observata, per triduum a Calendis Januarii veterem exitisse consuetudinem juniorum & Litaniarum, ne fidelis populus communicaret dissolutionibus, quibus gentiles illis diebus indulgebant in honorem Jani, quemadmodum multis in Ecclesiis sacros cernimus celebrari Conventus cum orationibus, & sacris Concionibus triduo profanorum Bacchanalium, a die Dominicæ Quinquagesimæ.

5. Observata secundo, diebus juniorum Missam differri solitam ad horam octavam, quia hora nona, & non antea licebat in jejuniis extra Quadragesimam cibum capere. Incidebat autem hora nona in tertiam post meridiem horam. Quod autem attinet ad horam refectionis ac cœnæ per Quadragesimam, ea differebatur in vespem, que in horam a meridie sextam incurrit. Meridies vero incurrebat in horam sextam. Quo factum est, ut quamvis hora cœnæ juniorum multum præ veteri illo ritu soleat anticipari, decantentur nihilominus vespertinæ preces per Quadragesimam ante refectionem, atque adeo ante meridiem, non autem in reliquis per annum jejuniis. Nam veteres hora, quæ nobis est post meridiem sexta, vespertinum officium decantabant, indeque Quadragesimalibus jejuniis ad refectionem, hoc est cœnam prodibant. In ceteris autem per annum jejuniis Canon ille 18. edicit, ut hora octava celebretur Missa, nimirum hora post meridiem secunda; quibus Missam enim preces horæ nonæ concinebantur: quibus exactis, occurrebat hora de meridie tertia, qua ibatur ad cœnam. Tertullianus contra Pſychicos c. 10. scribit, Pſychicos (ita per contumeliam ipsos appellat Catholicos superbus & protervus hereticus) solitos non ultra nonam jejunia sua protrahere omnia, suos vero, hoc est Montanistas hereticos usque ad vespem suam profere a cibis abstinentiam. Id tamen aperte falsum & calumniosum est quoad jejunia Catholicorum Quadragesimalia, ut ex testimoniis sequentibus liquet. Basilii Magni homil. 1. de Jejunio: *Expeditas, inquit, vespem, ut cibum capias.* Chryostom. hom. 4. in Genesim sic pariter de Quadragesima dicit: *Non existimemus inediam usque ad vespem ad salutem nobis sufficere.* Paulinus epist. 6. ad Amandum: *Quotidiana, inquit, jejunia non refugit, & pauperem mensam vespertinam convivio non horruit.* Hieronymus epist. ad Eustochium refert de quibusdam Monachis: *Solitos fuisse post horam nonam cibum sumere, & apud eos jejunium totius anni æquale esse, excepta Quadragesima, in qua districtius vivitur, atque ad penitentiam vela laxantur.* Huc accedit etiam Concilium Cabilonense, dicens: *Solent plures, qui jejunare se putant in Quadragesima, mox ut audierint signum ad horam nonam, manducare; qui nullatenus jejunare credendi sunt, si ante manducaverint quam vespertinum celebretur officium.* Et citatur de consecr. dist. 1. itaque Turonensis canon hoc idem perspicue decernit. Sic etiam testatur Micrologus lib. de Ecclesiasticis observationibus, c. 49. *In hoc differt Quadragesimalis jejunium ab aliis, quod in aliis post nonam, in hoc autem post vespem reficere nos debemus; nec juxta canones quadragesimaliter jejunare consuemus, si ante vespem reficimur.* Benedictus Monachorum pater in Regula c. 41. *Quarta & sexta Feria jejunent usque ad nonam.* Et subinde: *Ab initio Quadragesimæ usque ad Pascha ad vespem reficiantur.* Ne vero Monachis id peculiaria credas, sic testatur Bernardus serm. 3. de Quadrages. *Hactenus usque ad nonam jejunavimus soli, nunc usque ad vespem jejunabunt nobiscum simul in universum Reges & Principes, Clerus & populus, Nobiles & ignobiles, simul in unum dives & pauper.* Denique Augustinus epist. 118. ad Januarium, ubi dicit: *Horam solvendi jejunium esse nonam.* Non de aliis ibi jejuniis loquitur quam Sabbathorum per annum. Id sane fatendum, jam inde ab aliquot sæculis fervorem Christianorum admodum deferbuisset, ideoque Ecclesiam de pristina severitate plurimum remississe: quatenus fideles in deteriora lapsi ejus districtiois jugum de propriis cervicibus excussissent, si pia mater eos voluisset ad hæc adigere. Hinc pestum abire publice delictorum penitentia, & canonum adversus peccatores præscripta poenalia: hinc juniorum miræ relaxationes, tum horam præscriptam longe anticipando, tum comestationem antea prohibitam intercedendo, tum Xerophagias, de quibus superius ad Laodicenum canonem nobis sermo fuit, circa ciborum & potus substantiam, fere omnino abolendo.